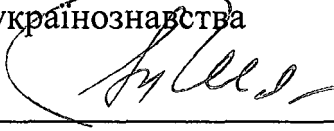

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра іноземних мов та українознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри іноземних мов
та українознавства

Шаравара Т. О.
28 серпня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Спеціальність – 101 «Екологія».

Галузь знань –10 «Природничі науки».

Освітній ступінь – бакалавр.

Факультети – факультет агротехнологій та екології.

Полтава
2017/2018 н. р.

Робоча програма дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія».

Розробник: Сизоненко Наталія Миколаївна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри іноземних мов та українознавства Полтавської державної аграрної академії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та українознавства

Протокол від 28 серпня 2017 року № 1.

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Екологія».

Протокол № 1 від 29 серпня 2017 року.

Голова Поваленко Н.П.

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання спеціальності
Загальна кількість годин -	90
Кількість кредитів –	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (курс)	1-й
Семестр	2-й
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
Вид підсумкового контролю	екзамен

2. Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни:

- формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти;
- набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей здобувачів вищої освіти та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентноздатності сучасного фахівця;
- вироблення навичок мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики та термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування чіткого й правильного розуміння ролі державної мови у професійній діяльності;
- забезпечення досконалого володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення;
- вироблення навичок самоконтролю та дотримання мовних норм у спілкуванні;
- формування навичок оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

Компетентності:

загальні:

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність до професійного спілкування державною та іноземною мовами;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня для донесення інформації та власного досвіду;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

фахові:

- здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук;

здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

Програмні результати:

формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології;

формувати тексти, робити презентації та повідомлення для професійної аудиторії та широкого загалу з дотриманням професійної сумлінності та унеможливлення плагіату;

пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проєктів;

підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування.

Тема 2. Основи культури української мови.

Тема 3. Стилi сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.

Тема 4. Спілкування як інструмент професійної діяльності.

Тема 5. Риторика і мистецтво презентації.

Тема 6. Культура усного фахового спілкування.

Тема 7. Форми колективного обговорення професійних проблем.

Тема 8. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.

Тема 9. Документація з кадрово-контрактних питань.

Тема 10. Довідково-інформаційні документи.

Тема 11. Етикет службового листування

Тема 12. Українська термінологія в професійному спілкуванні.

Тема 13. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні.

Тема 14. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	серед них		
		л	п	с. р.
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування	6	2	-	4
Тема 2. Основи культури української мови	6	-	2	4
Тема 3. Стилi сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	6	2	-	4
Тема 4. Спілкування як інструмент професійної діяльності	8	2	2	4
Тема 5. Риторика і мистецтво презентації	10	2	2	6
Тема 6. Культура усного фахового спілкування	8	2	2	4
Тема 7. Форми колективного обговорення професійних проблем	6	2	-	6
Тема 8. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	6	-	-	4

Тема 9. Документація з кадрово-контрактних питань	6	-	2	4
Тема 10. Довідково-інформаційні документи	4	-	-	4
Тема 11. Етикет службового листування	4	-	-	4
Тема 12. Українська термінологія в професійному спілкуванні	8	2	2	4
Тема 13. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	8	2	2	4
Тема 14. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	4	-	-	4
Усього годин	90	16	14	60
Екзамен	27			

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Державна мова – мова професійного спілкування	-
2.	Основи культури української мови	2
3.	Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	-
4.	Спілкування як інструмент професійної діяльності	2
5.	Риторика і мистецтво презентації	2
6.	Культура усного фахового спілкування	2
7.	Форми колективного обговорення професійних проблем	-
8.	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	-
9.	Документація з кадрово-контрактних питань	2
10.	Довідково-інформаційні документи	-
11.	Етикет службового листування	-
12.	Українська термінологія в професійному спілкуванні	2
13.	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	2
14.	Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	-
	Разом	14

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Державна мова – мова професійного спілкування	4
2.	Основи культури української мови	4
3.	Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	4
4.	Спілкування як інструмент професійної діяльності	4
5.	Риторика і мистецтво презентації	6
6.	Культура усного фахового спілкування	4
7.	Форми колективного обговорення професійних проблем	6
8.	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	4
9.	Документація з кадрово-контрактних питань	4
10.	Довідково-інформаційні документи	4
11.	Етикет службового листування	4

12.	Українська термінологія в професійному спілкуванні	4
13.	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	4
14.	Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	4
	Разом	60

7. Методи контролю

Одним із обов’язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за такими видами навчальної роботи:

- експрес-опитування на практичних заняттях, 0 – 1 бал;
- виконання навчальних завдань на практичних заняттях, 0 – 4 бали;
- виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи, 0 – 28 балів;
- виконання тестових завдань поточного контролю, 0 – 17 балів.

Форма проведення підсумкового контролю – *екзамен*, 0 – 20 балів.

Критерії та шкала оцінювання експрес-опитування на практичних заняттях

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
1. З’ясувати, зміст яких понять розкривають запропоновані визначення. Завдання передбачає перевірку теоретичного матеріалу, зокрема основних ключових слів теми. Здобувачеві пропонується з’ясувати зміст 2 понять.	0 або 0,5 бали, 1 бал: 1 бал, якщо надано правильну відповідь стосовно двох понять; 0,5 балів, якщо надано правильну відповідь стосовно одного поняття; 0 балів, якщо надано неправильні відповіді або відповіді на завдання не надано.
2. Відредагувати словосполучення. Завдання передбачає перевірку практичних навичок, зокрема дотримання в мовленні лексичних та граматичних норм літературної мови. Здобувачеві пропонується відредагувати 4 словосполучення.	0 або 0,5 бали, 1 бал: 1 бал, якщо надано правильну відповідь стосовно чотирьох словосполучень; 0,5 балів, якщо надано правильну відповідь стосовно двох словосполучень; 0 балів, якщо надано правильну відповідь стосовно одного словосполучення або неправильні відповіді або відповіді на завдання не надано.

Критерії та шкала оцінювання виконання навчальних завдань на практичних заняттях

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	
Виконання навчальних завдань практичного характеру.	4 бали	Практичне завдання виконано правильно; мовне оформлення бездоганне.
	3 бали	Практичне завдання виконано правильно, допущено не більше двох помилок; мовне оформлення відповідей потребує незначного коригування.
	2 бали	Більша частина практичного завдання виконана правильно; допущено не більше трьох помилок; мовне оформлення відповідей потребує незначного коригування.

	1 бал	Практичне завдання виконано частково; допущено не більше чотирьох помилок; наявні грубі порушення літературних норм.
	0 балів	Практичне завдання не виконано або виконано неправильно; допущено понад п'ять помилок; наявні грубі порушення літературних норм.

**Критерії та шкала оцінювання виконання тесту за опрацьованими завданнями
самостійної роботи**

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	Максимальна кількість балів
Закрите завдання із простим множинним вибором (одновибіркове). Завдання № 1, № 3, № 5, № 7; загалом – 4 завдання. Завдання складається з основи та трьох – чотирьох варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 1. В	0 або 1 бал: 1 бал , якщо вказано правильну відповідь; 0 балів , якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.	4
Закрите завдання на перехресну відповідність. Завдання № 2, № 4, № 8, № 10, № 11; загалом – 5 завдань. Завдання складається з основи та двох стовпчиків інформації, позначених цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти поряд із цифрою (від 1 до 6) записав букву (від А до Е) у такий спосіб: 1. А; 2. В; 3. Д; 4. Г...	0 або 1 бал: 1 бал – за кожен правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів за кожен встановлену неправильну відповідність, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.	22
Відкрите завдання на доповнення. Завдання № 6, № 9. Загалом – 2 завдання. Завдання складається з основи – розгорнутого визначення поняття та інформації, які слід доповнити (назва терміна). Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти записав назву терміна в такий спосіб: мовлення.	0 або 1 бал. 1 бал – за кожне правильне й повне доповнення. 0 балів – за кожне неправильне або часткове доповнення або якщо відповіді не надано.	2
Максимальна кількість тестових балів		28

**Критерії та шкала оцінювання виконання тестових завдань
поточного контролю**

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	Максимальна кількість балів
Закрите завдання із простим множинним вибором (одновибіркове). <i>Варіант 1:</i> завдання № 2, № 3, № 4, № 6; <i>варіант 2:</i> завдання № 2, № 3, № 4, № 6; <i>варіант 3:</i> завдання № 2, № 3, № 4, № 6. Загалом – 4 завдання. . Завдання складається з основи та трьох – чотирьох варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 1. В	0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.	4
Закрите завдання із простим множинним вибором (багатовибіркове). <i>Варіант 1:</i> завдання № 7, № 8; <i>варіант 2:</i> завдання № 7; <i>варіант 3:</i> завдання № 7, № 8. . Завдання складається з основи та чотирьох – семи варіантів відповідей, з яких кілька правильних. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 2, 3, 7.	0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано кожен правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.	В. 1 – 3; В. 2 – 3; В. 3 – 5.
Закрите завдання на перехресну відповідність. Для всіх варіантів – завдання № 1. Загалом – 1 завдання. Завдання складається з основи та двох стовпчиків інформації, позначених цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти поряд із цифрою (від 1 до 5) записав букву (від А до Д) у такий спосіб: 1. А; 2. В; 3. Д; 4. Г...	0 або 1 бал: 1 бал – за кожен правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів за кожен встановлену неправильну відповідність, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.	В.1 – 5; В.2 – 4; В.3 – 4.
Відкрите завдання на відновлення послідовності. Для всіх варіантів – завдання № 5. Загалом – 1 завдання. Завдання складається з основи та переліку явищ, фактів, процесів тощо, позначених цифрами, які потрібно розташувати в правильній послідовності, де перше явище має відповідати цифрі 1, друге – цифрі 2, третє – цифрі 3, четверте – цифрі 4, п'яте – цифрі 5, шосте – цифрі 6. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти записав цифри в послідовності в такий спосіб: 1→3→2→4.	0 або 1, 2, 3, 4, 5, 6 балів. 1 бал – за кожен правильну послідовність. 0 балів – за кожен неправильну послідовність або якщо відповіді не надано.	В.1 – 5; В.2 – 6; В.3 – 4.
Максимальна кількість тестових балів		17

Критерії та шкала оцінювання підсумкового контролю (екзамену)

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	Максимальна кількість балів
Закрите завдання із простим множинним вибором (одновибіркове). <i>Варіант 1:</i> завдання № 1, № 2, № 3, № 4, № 8, № 9; <i>варіант 2:</i> завдання № 2, № 3, № 4, № 5, № 7, № 10. Загалом – 6 завдань. Завдання складається з основи та трьох – чотирьох варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 1. В	0 або 0,8 бали: 0,8 балів, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.	4,8
Закрите завдання із простим множинним вибором (багатовибіркове). <i>Варіант 1:</i> завдання № 5, № 11; <i>варіант 2:</i> завдання № 6, № 8, № 9. Завдання складається з основи та чотирьох – семи варіантів відповідей, з яких кілька правильних. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 2, 3, 7.	0 або 0,8 бали: 0,8 балів, якщо вказано кожен правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.	В. 1 – 5,6; В. 2 – 8.
Закрите завдання на перехресну відповідність. <i>Варіант 1:</i> завдання № 6, № 7, № 12; <i>варіант 2:</i> завдання № 1, № 11. Завдання складається з основи та двох стовпчиків інформації, позначених цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти поряд із цифрою (від 1 до 6) записав букву (від А до Е) у такий спосіб: 1. А; 2. В; 3. Д; 4. Г...	0 або 0,8 бали: 0,8 балів – за кожен правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів за кожен встановлену неправильну відповідність, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.	В.1 – 8,8; В 2 – 7,2.
Відкрите завдання на доповнення. <i>Варіант 1:</i> завдання № 10. Завдання складається з основи – розгорнутого визначення поняття та інформації, які слід доповнити (назва терміна). Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти записав назву терміна в такий спосіб: мовлення.	0 або 0,8 бали. 0,8 балів – за кожне правильне й повне доповнення. 0 балів – за кожне неправильне або часткове доповнення або якщо відповіді не надано.	В.1 – 0,8.
Максимальна кількість тестових балів		20

8. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом
	Експрес-опитування на практичних заняттях	Виконання навчальних завдань на практичних заняттях	Виконання тесту за опрацьованими завданнями на самостійній роботі	Виконання тестових завдань поточного контролю	Екзамен	
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування.	-	-	28	17	-	-
Тема 2. Основи культури української мови.	1	4			-	5
Тема 3. Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.	-	-			-	-
Тема 4. Спілкування як інструмент професійної діяльності.	1	4			-	5
Тема 5. Риторика і мистецтво презентації.	1	4			-	5
Тема 6. Культура усного фахового спілкування.	1	4			-	5
Тема 7. Форми колективного обговорення професійних проблем.	-	-			-	-
Тема 8. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.	-	-			-	-
Тема 9. Документація з кадрово-контрактних питань.	1	4			-	33
Тема 10. Довідково-інформаційні документи.	-	-			-	-
Тема 11. Етикет службового листування.	-	-			-	-
Тема 12. Українська термінологія в професійному спілкуванні.	1	4			-	22
Тема 13. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні.	1	4			-	5
Тема 14. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.	-	-			-	-
Екзамен					20	20
Разом	7	28	28	17	20	100

9. Рекомендована література

Основна

- Абрамович С. Д. Мовленнєва комунікація [Текст] : підруч. / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарьова – К. : Центр навч. літ. – 472 с.
- Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики [Текст] : підруч. / Ф. С. Бацевич. – К. : Академія, 2004. – 344 с. – (Альма-матер).
- Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови [Текст] : навч. посіб. / Н. В. Ботвина. – К. : Артєк, 1999. – 264 с.

4. Васенко Л. А. Фахова українська мова [Текст] : навч. посіб. / Л. А. Васенко, В. В. Дубічинський, О. М. Кривець. – К. : Центр учб. літ., 2008. – 272 с.
5. Глушик С. В. Сучасні ділові папери [Текст] : навч. посіб. для вищ. та серед. спец. навч. закладів / С. В. Глушик, О. В. Дияк, С. В. Шевчук. – К. : Атака, 2005. – 544 с.
6. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення [Текст] : навч. посіб. для студ. аграр. вищ. навч. закладів та коледжів / Т. Б. Гриценко. – К. : Центр навч. літ., 2003. – 536 с.
7. Кацавець Г. М. Мова ділових паперів [Текст] : підруч. / Г. М. Кацавець, Л. М. Паламар. – 2-е вид., К. : Алерта, 2005. – 328 с.
8. Мамрак А. В. Українське документування : мова та стиль [Текст] : навч. посіб. / А. В. Мамрак. – 3-е вид. – К. : Центр навч. літ., 2004. – 364 с.
9. Мацько Л. І. Риторика [Текст] : навч. посіб. для студ. вузів / Л. І. Мацько, О. М. Мацько. – К. : Вища шк., 2003. – 312 с.
10. Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні : модульний курс [Текст] : навч. посіб. / В. І. Мозговий. – К. : Центр навч. літ., 2006. – 592 с.
11. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови [Текст] : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Г. С. Онуфрієнко. – К. : Центр навч. літ., 2006. – 311 с.
12. Практикум з українського ділового мовлення [Текст] : [підруч.] / Л. Г. Погиба, Н. Г. Шкурятяна, Т. О. Грибіниченко та ін. – К. : ФАДА; ЛТД, 2002. – 359 с.
13. Радевич-Винницький Я. К. Етикет і культура спілкування [Текст] : навч. посіб. / Я. К. Радевич-Винницький. – 2-е вид., переобл. і доп. – К. : Знання, 2006. – 291 с. – (Серія «Вища освіта ХХІ століття»).
14. Сагач Г. М. Риторика [Текст] : навч. посіб. для студ. серед. і вищ. навч. закладів / Г. М. Сагач. – 2-е вид., переробл. і доп. – К. : Ін Юре, 2000. – 568 с.
15. Сергійчик З. О. Риторика [Текст] : навч. посіб. для дистанційного навчання / за наук. ред. М. П. Корпанюка. – К. : Україна, 2007. – 149 с.
16. Хміль Ф. І. Ділове спілкування [Текст] : навч. посіб. / Ф. І. Хміль. – К. : Академвидав, 2004. – 278 с. – (Серія «Альма-матер»).

Допоміжна

- Барановська Л. В. Навчання студентів професійного спілкування [Текст] : [монографія] / Л. В. Барановська. – Біла Церква : Білоцерківський держ. аграр. ун-т, 2002. – 256 с.
1. Белянин В. П. Психолінгвістика [Текст] : учеб. для студ. вузов / В. П. Белянин. – М. : Флинта, 2005. – 228 с.
 2. Гончаров С. М. Інтерактивні технології навчання в кредитно-модульній системі організації навчального процесу [Текст] : навч.-метод. посіб. / С. М. Гончаров. – Рівне : НУВГП, 2006. – 172 с.
 3. Гуць М. В. Українська мова у професійному спілкуванні [Текст] : навч. посіб. / М. В. Гуць, І. Г. Олійник, І. П. Ющук. – К. : BeeZone, 2004. – 336 с.
 4. Дудик П. С. Стилїстика української мови [Текст] : навч. посіб. для студ. вузів / П. С. Дудик. – К. : Академія, 2005. – 368 с.
 5. Загнітко А. П. Українське ділове мовлення : професійне і непрофесійне спілкування [Текст] / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк. – Донецьк : БАО, 2007. – 480 с.
 6. Іванов І. Двомовність і процеси політичної ідентичності в поліетнічному суспільстві / Ігор Іванов // Політ. менеджмент. – 2008. – № 2. – С. 66–75.
 7. Кісь Р. Мова, думка і культурна реальність (від Олександра Потебні до гіпотези мовного релятивізму) [Текст] / Роман Кісь. – Львів : Літопис, 2002. – 304 с.
 8. Климова К. Я. Основи культури і техніки мовлення [Текст] : навч. посіб. / К. Я. Климова. – 2-е вид., випр. і допов. – К. : Ліра, 2007. – 240 с.
 9. Культура фахового мовлення [Текст] : навч. посіб. / за ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2005. – 572 с.

10. Масенко Л. Т. Мова і суспільство : постколоніальний вимір [Текст] / Л. Т. Масенко. – К. : Академія, 2004. – 164 с.
11. Мацюк З. О. Українська мова професійного спрямування [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / З. О. Мацюк, Н. І. Станкевич. – 2-е вид. – К. : Каравела, 2008. – 352 с.
12. Михайлик В. О. Українська мова професійного спрямування [Текст] : навч. посіб. / В. О. Михайлик. – К. : Професіонал, 2005. – 496 с.
13. Радзівська Т. В. Текст як засіб комунікації [Текст] / Т. В. Радзівська ; ред. М. М. Пешак ; НАН України, Інститут української мови. – 2-е вид., стер. – К. : Наук. думка, 1998. – 191 с.
14. Українська мова. Енциклопедія [Текст] / ред. В. М. Русанівський [та ін.] ; НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут української мови. – К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2000. – 752 с.

Словники

1. Великий тлумачний словник української мови [Текст] : близько 40000 слів / упоряд. Т. В. Ковальова. – Х. : Фоліо, 2005. – 768 с.
2. Головащук С. І. Правописний словник [Текст] : понад 4000 слів / С. І. Головащук. – К. : А. С. К., 1999. – 607 с.
3. Демська О. М. Словник омонімів української мови [Текст] / О. М. Демська, І. М. Кульчицький ; Міжнародний фонд «Відродження». – Львів : Фенікс, 1996. – 224 с. – (Програма «Трансформація гуманітарної освіти в Україні»).
4. Дзюбишина-Мельник Н. Я. Культура мови на щодень [Текст] / Н. Я. Дзюбишина-Мельник, Н. С. Дужик, С. Я. Єрмоленко та ін. – К. : Довіра, 2000. – 169 с.
5. Жайворонок В. В. Велика чи мала літера? [Текст] : словник-довідник : близько 10000 номінацій / В. В. Жайворонок ; НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. – 2-е вид., стер. – К. : Наук. думка, 2005. – 204 с.
6. Коломієць М. П. Словник іншомовних слів [Текст] : близько 3000 слів / М. П. Коломієць, Л. В. Молодова. – К. : Освіта, 1998. – 190 с.
7. Мацько Л. І. Русско-украинский и украинско-русский словарь : отличающаяся лексика [Текст] / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, С. В. Шевчук. – 2-е изд., доп. – К. : Вища шк., 1996. – 283 с.
8. Новий російсько-український словник-довідник [Текст] : близько 65 тис. слів / С. Л. Єрмоленко, К. В. Ленець, Л. О. Пустовіт. – К. : Довіра, 1996. – 798 с.
9. Полюга Л. М. Словник антонімів української мови [Текст] / за ред. Л. С. Паламарчука. – 2-е вид., доп. і випр. – К. : Довіра, 2001. – 275 с. – (Словники України).
10. Словник скорочень в українській мові [Текст] / за ред. Л. С. Паламарчука ; [уклад. Н. Д. Гула та ін. ; ред.-упоряд. В. В. Жайворонок, М. М. Фащенко]. – К. : Вища шк., 1988. – 512 с.
11. Ужченко В. Д. Фразеологічний словник української мови [Текст] : близько 2500 виразів / В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко. – К. : Освіта, 1998. – 224 с.
12. Український орфографічний словник / уклад. М. М. Пешак та ін. – 3-є вид., переробл. та доп. – К. : Довіра, 2002. – 1006 с.

Стандарти

1. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1—2003, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – [Чин. від 2007-07-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи ; Національний стандарт України).

2. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів : ДСТУ 4163:2003. – [Чин. від 2003-01-09.]. – К. : Держспоживстандарт України, 2003. – 22 с.
3. Державний класифікатор управлінської документації : ДК 010:98. – На заміну ДК 010:96. – [Чин. від 1999-01-06.]. – К. : Держстандарт України, 1999. – 117 с.
4. Інформація та документація. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою : ДСТУ 3582:2013 (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). ДСТУ 3582:2013. – [Чин. від 2014-01-01]. – К. : Мінекономрозвитку України, 2014. – 14 с. – (Національний стандарт України).
5. Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять : ДСТУ. 3966:2009. – К. : Держстандарт України, 2009. – 31 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Ястребов Л. Й. Создание мультимедийных презентаций в программе Microsoft Power Point [Електронний ресурс] / Л. Й. Ястребов // Вопросы Интернет-образования. – 2002. – № 41. – Режим доступа к журн. : http://vio.fio.ru/vio_41/cd_site/Articles/glava-00/02.htm
2. Лінгвістичний портал з української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mova.info.
3. Український правопис [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.pravopys.net.
4. Російсько-українські словники [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.r2u.org.ua
5. Словники он-лайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rozum.org.ua.
6. Словники України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>.
7. Електронні версії словників термінографічної серії «СловоСвіт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : tc.terminology.lp.edu.ua/ZIP/Terminohrafichna_serija_Slowo...
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slovnyk.net>.
9. Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://krym.linux.org.ua>.
10. Російсько-український словник сталих виразів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua>.
11. Українська мова : Енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>.